

MEE NL
Meedoen mogelijk maken
Koningin Wilhelminalaan 3
3527 LA | Utrecht
T 030 236 37 07
info@mee.nl
www.mee.nl

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Minister H.M. de Jonge
Postbus 20350
2500 EJ 'S-GRAVENHAGE

Kopie: Minister van Gehandicaptenzaken de heer H.G. Brink

Datum 24 januari 2020
Referentie YvH/JT/178969
Telefoon 030-2363707
Pagina 1/3
Onderwerp Domeinoverstijgende cliëntondersteuning

Geachte heer De Jonge,

In uw Kamerbrief van 23 december 2019 schrijft u o.a. over de huidige situatie rondom domeinoverstijgende cliëntondersteuning. Wij zijn blij te lezen dat u de problemen en knelpunten hieromtrent herkent en erkent. MEE wil erop aandringen dat makkelijk vindbare en gelijkwaardige toegang tot cliëntondersteuning, ongeacht wettelijke kaders, met hoge urgentie wordt opgepakt. In deze brief leggen we u uit waarom.

Als MEE brengen we jaarlijks een signaleringsrapportage uit waarin we de knelpunten inventariseren waarmee onze cliënten te maken hebben. Hieruit blijkt dat mensen slechts zelden met zorg- of ondersteuningsvragen te maken hebben die onder één wet vallen. Zowel bij de overgang naar een andere wet als bij de toegang tot voorzieningen, die onder meerdere wetten vallen, ontstaan gaten. Deze belemmeren burgers bij het vinden van de juiste zorg op de juiste plek. Mensen vallen tussen wal en schip met vaak schrijnende situaties als gevolg.

Voorbeeldcasus uit de MEE Trend- en signaleringsrapportage 2019
Debbie (18) heeft een lichte verstandelijke beperking en een vorm van autisme. Er is bij haar een grote discrepantie tussen het sociaal en verstandelijk functioneren, waardoor zij vaak wordt overvraagd. In het verleden zijn ouders goed ondersteund door een cliëntondersteuner uit het wijkteam. Omdat Debbie nu een Wlz-indicatie heeft mag deze de ouders niet langer ondersteunen. De cliëntondersteuner Wlz heeft minder mogelijkheden om hen breed op alle levensgebieden te ondersteunen en het lukt ouders niet om de weg naar hulpverlening en instanties te vinden. Het gaat steeds slechter met Debbie en uiteindelijk belandt zij met een psychose op een crisisplek.

Datum 24 januari 2020
Referentie YvH/JT/178969
Pagina 2/3

Een wettelijk recht op cliëntondersteuning borgt dus geen vlekkeloze uitvoering. De campagne om cliëntondersteuning (zowel via de Wlz als via de gemeente) meer bekendheid te geven is dan ook een zeer welkom initiatief, maar er is meer nodig.

De oplossingen liggen voor de hand en worden breed onderschreven. Zo hebben de Nationale Ombudsman, de Algemene Rekenkamer en het Sociaal Cultureel Planbureau al in 2018 opgeroepen tot een drempelloze toegang tot cliëntondersteuning, daar waar die nu niet beschikbaar is voor de meest kwetsbare mensen. En deze week pleitte Zorgverzekeraars Nederland (ZN) voor de introductie van domeinoverstijgende cliëntondersteuning via één loket. Directeur Petra Holst van ZN verwoordt de voordelen voor de cliënten treffend: *“Een cliëntondersteuner is erg waardevol, een persoonlijke gids in de zorg die naar wensen en behoeften luistert en helpt bij het vinden van passende zorg en ondersteuning. Een cliëntondersteuner kent de weg, weet wat wel en niet kan en heeft zicht op het zorgaanbod in de buurt(...). Nu loopt dat nog via de zorgkantoren en via de gemeenten. Dat is niet wenselijk. Iemand die vragen heeft over zorg en ondersteuning moet gemakkelijker bij één loket terecht. Het is in het belang van de cliënt dat dit snel verandert.”*ⁱ

Dit voorstel van ZN draagt sterk bij aan de vindbaarheid en toegankelijkheid van cliëntondersteuning. Hiermee zijn cliënten en hun naasten écht geholpen. Tegelijkertijd kunnen we er op deze manier voor zorgen dat de toegang tot cliëntondersteuning voor iedereen gelijk wordt: iets dat na de decentralisaties en de introductie van de Wlz helaas nog niet altijd het geval is.

De oproep voor domeinoverstijgende samenwerking, die u doet in uw Kamerbrief van 23 december jl., ondersteunen wij daarom van harte. Ook omdat wij vanuit de pilots, die zijn gehouden rond de persoonsvolgende bekostiging, positieve ervaringen hebben met het bieden van cliëntondersteuning voorafgaand aan de indicatiestelling. Wij zijn blij dat u het belang hiervan onderkent en dat u belooft met structurele oplossingen te komen. We zijn echter bezorgd over het tijdspad dat u schetst voor het presenteren en implementeren van de oplossingen: pas in het voorjaar informeert u de Kamer over de planning van uw verkenning en bekendmaking van de oplossingsrichtingen. Gelet op de vele, vaak schrijnende, verhalen van onze cliënten, vinden wij dat er meer haast geboden is. Wij dringen er dan ook op aan om het tijdspad te versnellen en de introductie van domeinoverstijgende cliëntondersteuning, zoals hierboven beschreven zo spoedig mogelijk te realiseren.

Uiteraard beseffen we dat de realisatie uitdagingen kent. Waar de van oudsher centraal georganiseerde cliëntondersteuning gebaseerd was op één wet (AWBZ), is nu een veelheid aan wetten en vooral partijen betrokken bij cliëntondersteuning. Daarnaast is ook de veelheid aan vormen van cliëntondersteuning enorm toegenomen en moet daarbij keuzevrijheid van cliënten geborgd blijven. Maar we zijn ervan overtuigd dat we tot goede oplossingen kunnen komen, die de cliënt helpen en ons zorg- en ondersteuningssysteem verbeteren.

Datum 24 januari 2020
Referentie YvH/JT/178969
Pagina 3/3

Graag dragen we met onze expertise op het gebied van cliëntondersteuning bij aan de uitwerking van dit idee.

Resumerend benadrukken wij met deze brief de urgentie van het oplossen van de problematiek rondom gefragmenteerd georganiseerde cliëntondersteuning, zodat situaties als die van Debbie, kunnen worden voorkomen. Daarbij vragen wij u om ons standpunt met betrekking tot domeinoverstijgende toegang tot cliëntondersteuning mee te nemen in uw overwegingen.

Met vriendelijke groet,

Yvon van Houdt
Directeur MEE NL

ⁱ Skipr d.d. 21 januari 2020